

SOHRÂB SEPEHRÎ'NİN ŞİİRİNDE YABANCILAŞTIRMA*

Fatemeh POURJAFARI**

Çev. Gökhan GÖKMEN***

Öz: İnsanoğlunun etrafındaki nesnelere, varlıklara ve insanlara alışkın hale gelme eğilimi, genellikle “alışma” olarak adlandırılan yadsınamaz bir konudur. Sanat (özellikle edebiyat) alışılmış olanı alışılmamış ve yeni olarak görmemize yardım eden şeydir. Edebiyatın belirgin bir özelliği olarak yabancılaştırma, okuyucuyu dünyayı aşına ve alışık biçimde görmekten kurtaran herhangi bir süreci ifade eder. Yabancılaştırma metotlarının çoğu; günlük dilin ve yaygın kavramların yaratıcı kullanımını kapsar. Bu makalenin amacı; İranlı modern şair Sohrâb Sepehrî'nin şiirlerinde yabancılaştırma metotlarından nasıl faydalandığını ve bu metotların okuyucuların günlük hayatlarına dair klişe, otomatik algı şekillerini değiştirme amacına nasıl hizmet ettiğini göstermektir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılaştırma, alışma, öne çıkarma, Sohrâb Sepehrî.

* Makalenin aslı “Defamiliarization in Sohrab Sepehri’s Poetry” başlığıyla İngilizce yayınlanmıştır. Fatemeh Pourjafari “Defamiliarization in Sohrab Sepehri’s Poetry”, CSCCanada-Canadian Social Science, sayı 1, cilt 8, Şubat 2012, s. 200-203.

** İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, İslami Azad Üniversitesi, Kirman, İran.

*** Arş. Gör., Kırıkkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Mütercim-Tercümanlık (Farsça) Anabilim Dalı (gkhgkm@gmail.com).

DEFAMILIARIZATION IN SOHRAB SEPEHRI'S POETRY

Abstract: The tendency of the human beings to get used to the things, people and objects around them is an undeniable matter which is usually referred to as habitualization. Art (and in particular literature) is what helps us see the familiar in an unfamiliar and fresh way. As a distinctive feature of literature, defamiliarization refers to any process which tears away the reader's familiar and habitual ways of looking at the world. Most of the methods of defamiliarizing technique include the creative use of everyday language and common concepts. The aim of this article is to show how Sohrab Sepehri, the Iranian modern poet, has made use of various methods of defamiliarization in his poems and also, to indicate the ways that these techniques serve the aim of changing the reader's mode of perception back from the trite, automatic patterns of everyday life.

Keywords: Defamiliarization, habitualization, foregrounding, Sohrab Sepehri

GİRİŞ

Farklı kültürel kökene ve edebi mirasa sahip şairler, eserlerindeki içeriği ve üslubu alışılmadık yollarla yönlendirme eğilimi göstermiştir; böylece okuyucular, zaten bilinen sosyal ilişkileri ve baskın kavramları farklı şekillerde görebilmek kısaca dünyaya yeni bir farkındalık ile bakabilmek için desteklenmektedir.

Sohrâb Sepehrî (1928-1980) okuyucunun etrafındaki nesnelere olan alışılmış algısını değiştirmek için alışlageleni yeni bir perspektifle sunmayı amaçlayan şairler arasındadır. Sohrâb, insanların nesnelere olan alışılmış algılarından ve kanılarından vazgeçip hayattaki olgulara dair sıklıkla yaptığımız etiketlemeler olmaksızın yeni izlenimleri, duyguları ve deneyimleri aramaları gerektiğine inanmaktadır (Siyâhpûş, 2003: 122).

Edebi eleştiride bu belirli süreci ifade etmek için kullanılan terimler çeşitlidir, fakat Victor Shklovsky tarafından ortaya konan “yabancılaştırma” teriminin edebiyattaki yeni fikirleri açıklamanın tüm zorlayıcı ve alışılmamış yollarını kapsama potansiyeli vardır. Sepehrî'nin şiiri, şaşırtmacalar aracılığıyla ve genelde dik-

katimizin dışında kalan anlık hususlara odaklanmalar aracılığıyla okuyucuların dünyevi fikirlerinin değiştirilmesine yönelik çabasıyla Shklovsky'nin yabancılaştırma kavramının kapsamı içerisinde analiz edilmeye elverişlidir. Bu çalışma, Sepehrî'nin “Heşt Ketâb” (Sekiz Kitap) olarak adlandırılan şiir koleksiyonunu onun hem dilsel kaynakları yaratıcı şekilde uygulaması hem de geleneksel kavramların ve fikirlerin sarsılması açısından incelemeyi ve bu yolla onun şiirinin doğasını yabancılaştırma perspektifinden aydınlatmayı amaçlamaktadır.

1.Yabancılaştırma

Yabancılaştırma, okuyucuları alışılana alışılmayan, farklı bir yolla görmeye iten böylece okuyucuda rutin durumların ötesinde yeni bir farkındalık yaratan edebi tekniktir. Rus Edebi Eleştirmen Victor Shklovsky; “Araç olarak Sanat” adlı eleştiri makalesinde 1917 yılında bu terimi ilk kullanan kişidir. “Yabancılaştırmada Farklılık” (1984) adlı makalesinde Lawrence Crawford; Shklovsky'nin fikirlerinin onun “*sadece yeni sanat şekillerinin insanın dünya algısını düzeltebileceğini ve varlıkları diriltebileceği ve kötümserliği öldüreceği*” yönündeki inanişinden kaynaklandığını öne sürmektedir (s. 209). Shklovsky; etrafımızdaki şeyler bizim gözümüzde çok hızlıca alışılmış hale geldiği için yaşamlarımızın içgüdüsel olarak rutin bir hale geldiğine inanır. Bu, bizlerde hiçbir yeni his uandırmayan günlük aktivitelere dâhil olduğumuzda yaşadığımız his gibi bir his-tir. Bu hissi çoğumuz yaşarız; zamanın nasıl geçtiğini anlamadan işe giderken sanki otomatik bir eylemiş gibi sürekli aynı yerden geçmek hayatın otomatik hale gelmesinin bir örneğidir. Bir diğer örneği ise yeni bir eve taşındığımızın ilk günleriyle birkaç hafta sonrasını kıyaslayarak görebiliriz. Başlangıçta her şey yeni görünür fakat zamanla hiçbir şeyi fark etmeden ev içinde gezer dururuz. Shklovsky'e göre bunlar hayata verilecek gerçek tepkiler değildir ve eğer insanlar dünyaya bakışlarında bir yenilemeye gitmeksizin böyle pasif yaşama alışkın hale gelmişlerse onlar gerçekten yaşamıyorlardır. Bu açıdan sanat bu durgunluğa, yinelemeye ve otomatik tepkilere karşı koymaya yönelik bir yol olabilir. *Bu bizim durgun algısal alışkanlıklarımızı yeniden canlandırmaya yönelik bir araçtır.* (Ginzberg, 1996: 8). Bu yüzden Shklovsky'e göre *sanat kişinin yaşama dair duygularını onarmak için, kişinin etrafındakileri hissetmesini sağlamak için, insanla bir taşın ayrımını yapmak için vardır* (Shklovsky, 1965: 12). Bu açıdan sanatın görevi yaşamı durgun hale getiren otomatikleşmelerin üstesinden gelerek yeni algılar yaratmaktır. Bunun edebiyattaki işlevi ise edebi dilin günlük dilden farklı

hale getirilmesidir. Aslında günlük dildeki temel amaç, iletişim kurulmasıdır. Asıl amacı bilgilendirmek olan bir ansiklopedi veya sözlüğün diline baktığımızda ise bunların doğrudan mecazi olmayan bir dil kullandığını görürüz. Fakat edebiyatta biçem en önemli etkidir, iletişim ikincil önceliğe sahiptir ve bu yüzden dil ve anlam bir nesneye dair algıyı geciktirecek şekilde kullanılır. Sanatsal olarak ortaya konan bir eserin algılanmasına ket vurulur, böylece en büyük etki algının yavaşlığı ile yaratılır. (Shklovsky, 1956: 22).

Fakat buradaki soru yabancılaştırma amacının bir sanat eserinde nasıl yerine getirileceğidir? Başka bir deyişle edebi bir eserde yabancılaştırma eylemine katkı sağlayan tekniklerin veya ilkelerin belirlenmesi mümkün müdür? Genelde edebiyatta yabancılaştırma, ya içerikte ya da biçimde ya da bunların her ikisinde de olur. İçerikteki yabancılaştırma, bir edebi eserin dilinin, günlük dilin rutin kullanımlarını değiştirecek yollar bulmasıyla olur. Aynı zamanda, yazar kelimeleri ve sözcük öbeklerini standart anlamı olarak bildiğimizden dikkate değer biçimde farklı yollarla da kullanabilir.

Çek teorisyen Jan Mukarovsky (1932-1964) tarafından ortaya konan “öne çıkarma” terimi, ister ses bilimsel (aliterasyon, ritim vs.), ister dil bilimsel (devrik, paralel yapılarla vs.), isterse anlam bilimsel (mecazlarla, sembollerle vs.) düzeyde olsun edebiyatta ortaya çıkan bir dizi biçim bilimsel etkiyi ifade etmek için kullanılır (Bertens, 2001). Bu sapmalar, edebiyatın geleneksel yetki alanına girer: yani edebiyat da günlük dilin aksine kurallardan, ilkelerden veya alışkanlıklardan sapılmasına imkân tanır, bunun sonucunda okuyucuyu bir nebze şaşırır. Çeşitli mecazlı ifadelerin veya şekillerin kullanılması şairin kendi fikirlerini daha etkili ve daha çekici şekilde açıklamasını sağlar (Cuddon, 1976). Yabancılaştırma; bir nesneye veya olguya dair algımızın derinleştirilmesinden veya keskinleştirilmesinden başka bir şey değildir. Bu durumu şu şekilde açıklayalım: günlük kullanımında ayrı ayrı düşünüldüğünde “güreşme” güreşmedir ve “Tanrı” da tanrıdır. Oysa meşhur İran şairi Rûmî'nin (1207-1273):

“*Tanrıyla güreştim (sınandım), tanrının hayaliyle sarhoşum*” (1981: 328)

ifadesinde bu iki terim de yabancılaştırılmıştır. Buradaki etki sûfî mistisizmdeki beyhudeliğin günahının hatırlanmasıdır. Yabancılaştırmanın bir diğer etkisi olan okuyucu algısının geciktirilmesini ise İranlı modern şair Ahmed Reza Ahmadi'nin aşağıdaki dizelerinde görebiliriz:

Seni iki adla çağırayım:

Kara

Kara

Sen, kara gözlerin doğruluğusun (2000, s. 129)

Bu dizelerin ilk okuyuşta anlaşılmasının imkânsızlığı, bizim iki isimle karşılaşacağımıza dair beklentimizi bozmasıyla ortaya çıkan yabancılaştırmada yatmaktadır. Şairin aynı ismi iki kez tekrar etmesi, ancak dizelerde yatan gizli ilişkilerin anlaşılmasıyla gerekçelendirilir. Bu ise yabancılaştırmının istenen amacı olarak düşünülür: yani anlama sürecinin uzatılması.

Resmi yabancılaştırmaların yanında fikirlerin ve içeriğinin yabancılaştırılması, edebiyattaki otomatikleşme karşıtlığının bir diğer etkili yoludur. Ginzberg bunu “*siyasi, sosyal ve dini tüm düzeylerde işleyen meşruiyet bozucu bir araç*” olarak tanımlar (1996: 18). Bu türde yabancılaştırma okuyucunun tarihi anlamasına, baskın toplumları ve genelde gizlenen ve fark edilmeyen tek tip yaşam şekillerini anlamasına bağlıdır. Bu noktada görüntü anlaşılırdır ve gerçekliğin -açık ve salt- daha derin şekilde anlaşılması sağlanır. Şairler ve yazarlar verilen şeyin anlaşılmasının zorlaştırılması için daha birçok farklı araç kullanır. Bunlar arasında başlıkların yabancılaştırılması, ifade edemiyormuş gibi yapılması, bir çocuğun veya ruhsal bozukluğu olan birinin gözünden ifade edilmesi, mistik ve tarihi anekdotların farklı kullanımı ve arkaizm vardır.

2. “Arınmış, Duru (Başka) Bir Gözle Keşfetme” : Sepehrî ve Yabancılaştırma

Meşhur İran şairi Sohrâb Sepehrî, okuyucunun genel algı sürecinden kaçınmak ve onu yeni bir yola yönlendirmek amacıyla şiirlerinde yabancılaştırma tekniklerinden ve kavramlarından faydalanmıştır. Bunu ise ister anlam bazında ister kelime bazında olsun yeni ifade şekillerine dayanarak ve yinelenen kullanımlarıyla anlamdan yoksun hale gelen yaygın deneyimlerle başarmaktadır. Aynı zamanda Sepehrî şiirlerinde okuyucunun anlamasını yavaşlatan birçok tarihsel veya mitolojik referanslar kullanır. Böylece geleneksel yapıların bu şekilde çözümlenmesi ve biçim ve içeriğin Sepehrî tarafından eşsiz şekilde harmanlanması hayatın sıradan kavramlarını en etkili şekilde yabancılaştırır. Sepehrî'nin şiirlerinde kişiselleştirme baskın bir araç olarak görülebilir. Onun şiirlerinde cansız varlıkların canlıymış gibi görülmesi mümkün olmayan bir şeydir, böylece bilinen yapıları ortadan kaldırır. Okuyucularına yeni ve yoğun bir deneyim hissi verir.

Aşağıda Sepehrî'nin “Heşt Ketâb” (Sekiz Kitap) şiirlerindeki kişiselleştirmelerin birkaç örneği vardır:

Merdiven, tepeden yeryüzüne sabahı getirir (s. 336).

Şimdi ve o zaman, yalnızlık, yüzünü pencerenin camına sürdü.

Arzu gelir ve kollarını duygunun boynuna sarar:

Oynadığı sanıldı (s. 275).

Bir vantilatör, yazın elinde görünürdü (s. 282).

Bahçenin soluduğunu duyabilirim (s. 286).

Sepehrî aynı zamanda eserlerinde sembolizmi uygularken de geleneğe ters düşer. Etrafındaki doğal olgulara çağdaşlarından daha farklı bakar. Onu kendi çağının gene bilinen bir şairi olan Ahmed-i Şamlû (1925-2000) ile kıyasladığımızda görünüşteki bu fark daha net ortaya çıkar. Şamlû, şiirlerinde geleneksel ve bilindik sembolleri kullanır. Örneğin; aşağıdaki satırlarda açıklandığı gibi “gece” kavramı daima baskının, zulmün ve diktatörlüğün sembolüdür.

Zulmü gece kadar ele veren başka bir sembol yoktur (Şamlû, 2003: 652).

Fakat Sepehrî şiirlerinde gece kavramını sıklıkla atfedilen olumsuz özellikleriyle değil daha hoş, daha güzel bir sembol olarak yabancılaştırmaktadır:

Gecenin kötü bir şey olduğunu söyleyemeyiz. (Sepehrî, 2001: 293)

Dolunaydı

Ay ışığı vadiyi aydınlatıyordu

Dağ ışıldıyordu

Tanrı görünürdü (s. 333-4).

Aynı şekilde birçok kültürde kötülük getirdiğine inanılan ve olumsuz durumlarla eşleştirilen karga; Sepehrî'nin şiirlerinde olumlu eşleştirmelerde hoş şekillerde sunulmuştur (Hasan-i Ekberî, 2007):

Çam ağaçları çok yüksekti, kargalar kapkara

Gökyüzü yeterince mavi

Yağmur oluğu, serçelerle bezeli

Güneş ışığı berrak

Toprak ise keyifli (Sepehrî, 2001: 447).

Sepehrî'nin şiirinde bir diğer öne çıkarma aracı ise paradokstur. Paradoksun değeri onun çok etkisi yaratmasındandır. Paradoksun inandırıcılıktan öte olması okuyucuyu şaşırtır ve okuduğu şeye daha fazla dikkat etmesine neden olur böylece algı süreci uzar. Aşağıdaki satırlarda geçen “düşüş” ve “tam” ve aynı zamanda “karanlık” ve “fener” kelimeleri arasındaki zıtlıkları dikkate alınız:

Ellerim üzüm ağırlıklarıyla dolu (Sepehrî, 2001: 350).

Karanlıkta yolumu buldum, ellerimde fenerler (s. 336).

Bir diğer paradokslu ifade ise aşağıdaki gibidir:

Bir çift küpeyi cüzzamlı, güzel kadına adayacağım (s. 339).

Normalde kabul edilebilir olmayan algılar kullanarak Sepehrî okuyucuların aklında soru işareti uyandırmaktadır: Sepehrî bir çift küpe ile cüzzamlı bir kadına nasıl atıfta bulunmaktadır? Cüzzamlı bir kadın nasıl güzel biri olarak düşünülebilir? Bu ve buna benzer dizeler okuyucunun ilgili dizeleri algılamasında onu tereddüte düşürür, böylece yabancılaştırmanın istenilen amacı başarılmış olur.

Bunun yanında Sepehrî, önemli bir fikri saklayarak veya bir kelimeyi atarak bir şiirin genel olarak kabul gören kurallarından kaçınılmaktadır:

Açık kapılar

Bakan gözler

Ağlayan gözler ve Tanrı...

Bu aynı zamanda “ve” gibi ilginç bir başlıkla aşağıda gösterildiği gibi şiire iletişim çerçeveleri uygulanarak veya iletişimin bir parçası kasıtlı olarak çıkartılarak gerçekleştirilir:

Evet, bizler bir hayalin tomurcuklarıyız

Bir hayalin tomurcukları? Peki, bizler çiçek açar mıyız?

Bir gün ve hiç bir yaprak kımıldamaz

Burada mı?

Hayır, ölü vadede.

Karanlık, yalnızlık.

Hayır, güzelliğin uzleti.

Kim izlemeye gelir? Kim bizi koklar, duyumsar?

Ve kapılmak mı bir esintiye? ...

Yoksa başka bir kapılış mı? (s. 230-1).

Fakat Sepehrî aynı zamanda alışık hale gelmiş ve yeniliğini kaybetmiş kavramları ve fikirleri de yabancılaştırmaktadır. Ölüm, yaşam, aşk gibi gerçeklerin kalbine inmektedir ve oldukları gibi görmek için bunların içine nüfuz etmektedir. Bu yolla okuyucuların yanlış fikirlerin ve hayallerin üstesinden gelmelerini sağlamaktadır. Ölüm, Sepehrî'nin şiirlerinde sıklıkla ele aldığı bir kavramdır. Bu konuya ilişkin genel tutum; ölümün ürkütücü, karanlık olduğudur. Fakat şair, yeni bir algı yaratmak ve okuyucuların genel kanılarına karşı çıkmak için bu genel kavramı sanki yeni tanınan bir şey gibi yabancılaştırmaktadır:

Hayat ölüm kadar büyüktür

Ölüm aklın hoş ikliminde yaşar:

Ölüm gece vadisinin doğasını aşağılarmış gibi konuşur.

Ölüm kelebek kanatlarının güzelliğinden sorumludur... (s. 295)

İlginç şekilde ölüm boşlukla, yoklukla ve yıkılmayla değil yaşamla ilişkilendirilmiştir. Yaygın inanışın tersine olan ölümün böyle yaşamla, “gün doğumu” ile “güzellik ile eşleştirilmesi; yeni farklı bir algının yeniden düşünülmesini ortaya koymaktadır.

Sepehrî insanların çevrelerindeki şeyleri geleneksel normlara ve etiklere göre iyi veya kötü diye etiketleme alışkanlıklarından muzdariptir. Okuyucularının toplumsal çağrışımlardan kaynaklanan yanlış fikirlerini bırakmalarını, bilinen algıları hakkında tereddüte düşmelerini ve yeni bir algı bulmalarını istemektedir:

Bazı insanların neden

Atın asil bir hayvan olduğunu,

Güvercinin güzel olduğunu söylediklerini

Anlayamıyorum.

Neden hiç kimse bir akbabayı kafeste beslemez ki?

Neden bir yonca, kırmızı lalelerle eş tutulamaz.

Gözlerimizin yıkanması gerekir; etrafımızdakileri başka türlü görmeliyiz (s. 291).

SONUÇ

Sepehrî'nin şiirinin eşsiz özelliği, hayatın geleneksel fakat göze çarpan tüm çağrışımlarının, beklentilerin ve içsel yanıtların ortadan kaldırılmasıdır. Okuyucularına zihinlerini bulandıracak yanlış fikirler tarafından ket vurulmadan yeni şeyleri keşfetme imkânı verir.

Bu şiirlerde yabancılaştırma, okuyucuların kendi geleneksel varsayımlarını yeniden gözden geçirmelerine ve şiirlerde ele alınan konulara ilişkin tepkilerini yeniden şekillendirmeye yardım etmektedir. Bunun önemli bir sonucu; hayat denen olgudan çıkarılacak yeniliklere, yorumlara ve anlamlara imkân tanınması için aklın açık hale getirilmesidir.

SUMMARY
DEFAMILIARIZATION IN SOHRAB SEPEHRI'S
POETRY*

Fatemeh POURJAFARI**

Trans. Gökhan GÖKMEN***

Poets from diverse cultural origins and literary heritage had already shown the tendency to manipulate form and content through unconventional ways in their works, so that their readers would be encouraged to see the already-held social relations and dominant concepts in different ways and, in one word, to look at the world with a new awareness.

Sohrab Sepehri (1928-1980) is among those poets who aim at presenting the habitual in a fresh perspective in order to change the reader's mode of perception of the objects around. He believes that the people have to withdraw from their habitual perceptions and judgments of the things and search for new impressions, emotions, and experiences, free from our oft-done act of labeling the objects of the phenomena of life.

Sohrab Sepehri the well-known Iranian poet, has made use of defamiliarizing techniques and concepts in his poems in order to deviate the general process of the reader's perception and to direct it to a new kind of perception. He achieves this goal, mainly by drawing upon radically new forms of expression, either lexically or semantically, and showing the common experiences, which through repeated usage, have become devoid of meaning. Besides, he makes a lot of mythological or historical references in his poems which slow down the process of the reader's understanding. As a whole, this unsettling of the customary and Sepehri's unique blending of form and content defamiliarizes ordinary concepts of life in the most efficient possible manner. Personification can be called a dominant figurative device through Sepehri's poems. The experience of seeing unanimated things alive

* Fatemeh Pourjafari "Defamiliarization in Sohrab Sepehri's Poetry", Canadian Social Science, vol. 8, no. 1, 2012, pp. 200-203.

** English Language and Literature Department, Islamic Azad University, Kerman Branch, Kerman, Iran.

*** Research Assistant, Kırkkale University, Faculty of Science and Literature, Chair of Persian Translating and Interpreting, (gkhgkm@gmail.com).

is something impossible to imagine, so that it shatters the existing conventions and norms. It gives audience a new and intense experience.

The terms often used in literary criticism to refer to this particular process are diverse, but the term “defamiliarization”, coined by Victor Shklovsky (1893-1984), has the potential quality to cover all the various challenging and unconventional ways of expressing fresh ideas in literature. Sepehri’s poetry by its attempt at shifting the worldly ideas to the readers by challenging their thoughts through estrangement and focusing attention on minutest particulars which usually remain out of our focus, lends itself to be analyzed within the context of Shklovsky’s concept of defamiliarization. This study will aim to survey Sepehri’s collection of poems, named “Hasht Ketab”, from the view point of both his creative application of the language resources and the unsettling of customary concepts and ideas, and in this way elucidate the nature of his poetry from the perspective of defamiliarization.

The distinguishing quality of Sepehri’s poetry is to remove expectations, instinctive responses and all traditional connotations of the familiar but significant concepts of life. He gives his readers the chance to explore them uninhibited by “false” ideas that can cloud their judgments.

Defamiliarization in these poems helps the readers to reconsider their own conventional assumptions, and subvert their initial reactions and thoughts about the issues discussed in the poems. The important result is opening the mind to allow for new possibilities, interpretations and meanings to be taken out of the phenomenon of life.

KAYNAKÇA

- Ahmadi, A. R. (2000). *Selected Poems*. Tehran: Thoori.
- Bertens, H. (2001). *Literary Theory: The Basics*. Oxon: Routledge.
- Crawford, L. (1984). Viktor Shklovskij: Différance in defamiliarization. *Journal of Comparative Literature*, 3 (36), 209-219.
- Cuddon, J. A. (1976). *Dictionary of Literary Terms and Literary Theory*. London: Penguin Books.
- Ginzburg, C. (1996). Making Things Strange: The Prehistory of a Literary Device. *Representations*, 2 (56), 8-28.

Hasan Li, K., Akbari, I. (2007). Duplicity in Shamlu's and Sepehri's view towards a common Phenomenon (crow). *Gohar-e-Darya, I* (59), 67-82.

Rumi, J. (1981). *Diwan-e Shams-e Tabrizi*. Mohammad Reza Shafie Kadkani (Ed.). Tehran: Amir Kabir.

Sepehri, S. (2001). *Hasht Ketab*. Tehran: Tahoori.

Shamisa, S. (1993). *A Look at Sepehri's Poetry*. Tehran: Morvarid.

Shamlu, A. (2003). *The Collection of Works*. Tehran: Negah.

Shklovsky, V. (1965). Art as Technique. *Russian Formalist Criticism: Four essays*. (Lemon, Lee T., Reis, Marian J. Trans.). Lincoln: University of Nebraska Press.

Siahpoush, H. (2003). *The Lonely Garden: Sohrab Sepehri's Rememberance*. Tehran: Negah.